

12 april 2018

Toespraak van de Voorzitter van de Eerste Kamer,
Mr. A. Broekers-Knol

Onthulling Joods Monument Bloemendaal

Een in onze westerse samenleving algemeen gehanteerd beginsel houdt in dat het beleid van de overheid, een overheid, niet gebaseerd kan zijn op louter macht, maar gebonden dient te zijn aan regels.

In de Tweede Wereldoorlog, tijdens het regime van nazi-Duitsland, hebben wij gezien dat de bezettingsmacht dat algemene beginsel min of meer in acht nam en zich bediende van regels. Ik voeg daaraan toe, perverse regels zoals de Neurenberger wetten van 1935 en de verordening uit 1941 met de aanmeldingsplicht in Nederland voor joodse burgers.

Macht, gebonden aan regels. Macht, gereguleerd en beperkt door regels, gereguleerd en beperkt door het recht. Maar die regels komen in een heel ander licht te staan als degenen die aan de macht zijn ook zelf de regels bepalen. Dan is er bijvoorbeeld niet de mogelijkheid voor de burger om zich tot een onafhankelijke, onpartijdige rechter te wenden. Die onafhankelijke, onpartijdige rechte is namelijk inmiddels bij regelgeving door degenen die aan de macht zijn, afgeschaft.

De in Nederland wonende joden zijn door de nazi-Duitse bezetter op basis van hun - perverse - regelgeving afgevoerd naar de vernietigingskampen, ook de in het bevolkingsregister van Bloemendaal ingeschreven joden. Vandaag wordt het monument onthuld ter nagedachtenis aan die Bloemendaalse inwoners die in de vernietigingskampen zijn omgekomen. Hun namen staan geschreven. Zij kunnen herdacht worden.

Laat ook dit monument ons steeds voor ogen houden, ja zelfs ervoor waarschuwen, dat beginselen, waarden, normen, grondrechten nimmer ten prooi mogen vallen in welke politieke constellatie dan ook.